

Bijbelstudie Zeewolde avond 3 'Gezonde gemeente: gezond leiderschap' 02-04-20
Schriftlezing: Handelingen 20:28; 1 Timotheüs 3:1-10; 1 Petrus 5:1-3

Voor velen is het vandaag helaas onduidelijk wat de gemeente van God nu precies is. Hierdoor is er veel verkeerde leer, waardoor bijv. de wet wordt vermengd met de genade of ervaringen de plaats innemen van het geloof. Het is daarom absoluut noodzakelijk om in de plaatselijke gemeente oudsten te hebben die de gemeente hoeden en waken over dat wat er wordt verkondigd. Oudsten behoren dus de gezonde leer (zie vorige studie) goed te kennen.

...vasthoudend aan het naar de leer betrouwbare woord, opdat hij in staat is zowel met de gezonde leer te vermanen als de tegensprekers te weerleggen. Tt1:9

We gaan in deze studie dan ook kijken naar wat gezond leiderschap is in de gemeente. Dit is niet het leiderschap zoals de wereld het kent, dat zij die van nature overwicht hebben en veel kennis bezitten de leiding hebben zoals we zullen zien.

Lichaam van Christus en huis van God

Om te beginnen is het erg belangrijk onderscheid te maken tussen het lichaam van Christus en het huis van God. Met het eerste begrip bedoelt de Bijbels soms alle gelovigen van alle tijden (Ef1:22), soms alle gelovigen op aarde in een bepaalde tijd (Ef4:12) en soms de plaatselijke gemeente als uitdrukking van het geheel (1Ko12:27). In al deze gevallen is het de verheerlijkte Heer die gaven en bedieningen geeft aan de hele gemeente. Het is dus niet zo dat iedere plaatselijke gemeente apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars heeft (Ef4:11), want dit is de gave van God aan het lichaam van Christus om dit lichaam op te bouwen. Als het om leiderschap gaat, spreken we over de gemeente als het huis van God (1Tm3:15), waarbij iedere plaatselijke gemeente oudsten en diakenen behoort te hebben.

Oudsten

Bij het huis van God hoort een passend gedrag (3:15). Volgens het betrouwbare woord zijn er opzieners nodig in het huis van God om toe te zien op de gelovigen en hun geestelijk leven opdat de roeping van de gemeente zichtbaar wordt: een hemels leven op aarde. Het woord 'opziener' (Gr. Episkopos) betekent '*iemand die zorgvuldig toezicht houdt*'. Een opziener wordt ook 'oudste' (Gr. Presbyter) genoemd (zie Hd20:17,28; Tt1:5,7). Het woord 'oudste' laat zien dat het iemand is met *levenservaring* en een *gerijpt geestelijk leven*. Hun leven moet een voorbeeld zijn voor de anderen (zie 1Tm3:1-10; 1Pt5:3). Broeders (oudsten zijn altijd mannen in de Bijbel, zie 1Tm2:11) kunnen streven naar het opzienerschap. Zij zullen door het woord bemoedigd worden dit te doen. Het is een 'goed werk' want een gemeente staat of valt met de oudsten. Helaas begeren velen een *ambt* i.p.v. een *werk* want het vlees is gevoelig voor positie zoals ook 1Pt5:3 en 3Jh:9.

Oudsten bepalen voor een groot deel de geestelijke koers. Als we kijken naar Hd20 zien we de volgende taken van de oudsten:

1. Ze behoren *toe te zien* op zichzelf en op de hele kudde (Hd20:28). Hun eigen wandel en dat van de gelovigen behoort de Heer waardig te zijn.
2. Ze behoren de gemeente van God te *hoeden* (Hd20:28; 1Pt5:2). Dit betekent het juiste voedsel geven, alles dat te maken heeft met de verheerlijkte Heer en Gods gedachten in Hem over ons.

3. Ze behoren te *waken* over de kudde (Hd20:31; zie ook Hb13:17) zodat dwaalleer en afwijkingen door menselijke gedachten geen ingang vinden. Dit gebeurt altijd doordat mannen een leer brengen die de gelovigen achter henzelf aan trekken (Hd20:30).

Oudsten opereren nooit zelfstandig, onafhankelijk van de gemeente, maar erkennen de verantwoordelijkheid van alle gelovigen.

En de apostelen en de oudsten vergaderden samen om deze zaak te bezien. Hd15:6

Toen besloten de apostelen en de oudsten met de hele gemeente mannen uit hen te kiezen en met Paulus en Barnabas naar Antiochie te zenden: Judas, Barsabbas geheten, en Silas, mannen die voorgangers onder de broeders waren, Hd15:22

Geen besluiten die de gemeente niet kan ondersteunen of waarvan zij geen weet heeft, maar samen met de gemeente wordt leiding gegeven. Gelovigen moeten de wijsheid hebben zich neer te leggen bij besluiten die door de meerderheid wordt erkend, terwijl oudsten nooit besluiten er mogen doordrukken. De voorwaarden voor oudsten vinden we in 1Tm3:2-7 en Tt1:6-9 zodat de gemeente naar Bijbelse richtlijnen kan zien of iemand geschikt is.

Hoe oudsten gekozen worden

In gemeenten die in de heidenwereld ontstonden, kozen de apostelen of hun afgevaardigden (Titus, Timotheüs) de oudsten (zie Hd14:23; Tt1:5). Ze deden dat niet direct na het ontstaan van zo'n gemeente, maar een tijdje later. Uit Hd14:23 blijkt dat Paulus en Barnabas het deden op de terugreis naar Antiochië. Van een andere aanstellingsprocedure of van verkiezing door de gemeente lezen we verder niets in de Schrift. Daar oudsten een positie van gezag innemen kan een gemeente niet zelf haar eigen gezagdragers kiezen of aanstellen. Gezag komt van bovenaf. Uit Tt1:5 volgt dat de gemeente daartoe niet bevoegd is, want anders had Paulus Titus daarvoor niet op Kreta behoeven achter te laten!

In de gemeenten die in het Joodse land ontstonden, lezen we nooit van aanstellen van oudsten. De oudere broeders, die moreel gezag hadden, werden als vanzelfsprekend als zodanig erkend (zie 1Ko16:18; 1Ts5:12). We kunnen zeggen dat de Heilige Geest dit bewerkte. Hij stelt opzieners aan (Hd20:28) doordat mannen met deze roeping leiding geven in de Heer. De gemeente *erkent* dit vervolgens als deze broeders voldoen aan de beschrijving van 1Tm3 en Tt1. Van stemmen of namen voordragen is geen sprake in de Bijbel.

Diakenen

Daar waar oudsten zich enkel en alleen met de zielen van de gemeente bezighouden, het geestelijke deel dus, daar zorgen diakenen voor het fysieke, materiele deel zoals we ook lezen in Hd6:3-4.

Ziet nu uit, broeders, naar zeven mannen uit u, met een goed getuigenis, vol van de Geest en van wijsheid, die wij over deze taak zullen stellen. Wij echter zullen volharden in het gebed en in de bediening van het woord. Hd6:3-4

Diakenen worden *wel* gekozen door de gemeente. Ook in dit geval zijn het geen vrouwen, maar mannen. Zie ook 1Tm3:11 en 12. Het verdelen van gelden en goederen is, net als ieder

werk in de gemeente, een geestelijk werk. Het vereist geestelijk inzicht om aan te kunnen voelen onder welke gelovigen het geld wordt verdeeld. Uiteraard is het van het grootste belang dat een dienaar niet gevoelig is voor geldzucht. Hij gaat veel met geld van anderen om, dus moet hij onbaatzuchtig en met het oog op het belang van anderen zijn werk doen. Vandaar ook dat de eisen voor de diakenen duidelijk zijn omschreven in 1Tm3:8-13.

En laten dezen ook eerst beproefd worden, en als zij onstraffelijk zijn daarna dienen. 1Tm3:10

Net zoals de oudsten, geldt ook voor de dienaars dat zij eerst 'beproefd' moeten worden. Deze belangrijke taak kan alleen uitgevoerd worden als de dienaars bewezen hebben in allerlei omstandigheden vast te houden aan de Heer en hierin een onberispelijke wandel te hebben getoond aan de rest. Vandaag zien we allerlei mensen die nog maar net tot geloof zijn gekomen al belangrijke taken uitvoeren. Dit is niet naar de gedachten van God.

En wij hebben met hen onze broeder meegezonden, die wij in vele dingen dikwijls beproefd hebben, dat hij bereidwillig is, en die nu nog veel bereidwilliger is door zijn grote vertrouwen in u. 2Ko8:22

Zie ook Rm16:10 ('Groet Apelles, de beproefde in Christus') en 1Ts2:4. Het principe is dat er eerst een beproeving van het geloof moet zijn geweest om een bepaalde verantwoordelijke taak te kunnen uitvoeren. God had de harten beproefd van Paulus en de zijnen voordat ze geschikt waren bevonden om het evangelie te verkondigen.

Zowel een oudste als een dienaar behoort een goed huwelijk te hebben. Bovendien moeten ze hun gezinnen op een waardige wijze besturen. Het gezin de 'proeftuin'. Kunnen broeders dit goed besturen, dan zijn ze geschikt voor een leidende taak binnen de gemeente. Maar helaas is er binnen de christenheid geen rekening gehouden met al deze principes. Er zijn vrouwen aangesteld als oudsten, diakenen, terwijl vele mannen die dit werk doen, niet voldoen aan de voorwaarden die in dit hoofdstuk zijn gesteld. Leiderschap dat wordt ingevuld naar wereldse managementprincipes. Oudsten worden door de gemeente gekozen om hun charisma of natuurlijke overwicht. Oudsten die zich eindeloos bezighouden met de materiele zaken in de gemeente i.p.v. met het woord en met het gebed. Geen wonder dan ook dat de gemeenten verzwakken onder dit soort leiderschap dat naar de gedachten van mensen is en niet naar dat van God.